No. 75. DINGSDAG 23 JUNIJ.

VIER EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30, buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regel ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent, behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe,
Brengt ter kennis van 't algemeen, dat de **handelsprijzen** der GRANEN, LEVENSMIDDELEN en andere voorwerpen, aangevoerd op de weekmarkten in deze Provincie, gedurende de eerste helft der maand Junij l.l., hebben bedragen, als volgt:

BENAMING DER VOORTBRENGSELEN.	MAAT EN GEWIGT.	ASSEN. Laagste	ASSEN. Hoogste	COEVORDEN. Laagste	COEVORDEN. Hoogste	HOOGEVEEN. Laagste	HOOGEVEEN. Hoogste	MEPPEL. Laagste	MEPPEL. Hoogste
Rogge, winter	mud	6 25	7 65	6 00	7 00	6 75	7 35	6 50	7 50
» zomer									
Boekweit, zand	»	7 00	8 00					7 00	8 00
» veen	»	6 80	8 00	6 00	7 50	7 15	7 75	6 50	7 50
Aardappelen, vroege	»								
» late	»							1 50	2 10
» ruige witte	»	1 80	2 10						
» roode Venlosche	»	1 80	2 20						
Hooi	500 Ned. pd.	0 00	0						
Stroo	»	»	»						
Eijeren, kippen	100 stuks	2 00		1 70	2 00				
» eenden	»			0 00	0 00				
Boter, gras	Ned. pond	65	70	60		70	80	80	97
» hooi	»	0 75	0 80	0 00	0 00	0 00		0 00	0

Assen, 22 Junij 1857.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

22 Junij.

De verkiezingen in Frankrijk zijn thans aan de orde van den dag en de oppositie is dag en nacht in de weer, om Frankrijk door de stembus te doen verkondigen: „ik ben niet vrij genoeg!"

Dat al hare candidaten zullen verkozen worden, gelooft zij niet — dat welligt weinige van deze zegevierend uit de stembus zullen komen, vermoedt zij hoogstwaarschijnlijk, maar het verkiezingsregt moet eindelijk worden gebruikt, en Europa moet het hooren, dat niet alle Franschen tevreden zijn met een keizerlijken troon — zonder vrijheid.

Zonder vrijheid?

Gewis. Vrij moge de prefect der Seine verkondigen: „de Keizer wil eene onafhankelijke kamer!" de bijvoeging „onder voorwaarde, dat zij mijne inzigten deele," bewijst wat hier door onafhankelijkheid moet worden verstaan. En wil men meer bewijs? Een der maires verklaarde in opregtheid des harten, dat hij begreep een candidaat te moeten zoeken, die volgens zijne overtuiging de beste volksvertegenwoordiger moest zijn. Hij vond dien, maar toevallig was dat een ander dan die, door de keizerlijke Regering voorgesteld. Zijn pligt echter was het, om bij zijne eigene keuze te blijven, en hij verklaarde dus openhartig dat hij den kandidaat des Keizers zijne ondersteuning moest weigeren.

Het antwoord van *Napoleon III* was: „de maire worde in zijne betrekking geschorst!"

Dat was niet keizerlijk — niet grootsch. Een *Napoleon* moest zich niet op zulk een ambtenaar, om zulk eene verklaring, wreken.

De maire nam zijn ontslag en de recommandatie, die hij nu geven zal aan zijn candidaat, is dezen gewis nog van meer nut dan vroeger. Het volk toch trekt altijd partij voor hem, die onderdrukt wordt.

De Keizer drijft het aanbevelen van zijne candidaten sterk door en allerwege waarschuwen de prefecten, onderprefecten, maires, onder-maires, enz. voor de candidaten der oppositie. Die mannen, zeide de prefect der Seine, hebben, toen zij aan 't roer van Staat stonden, het heil des Volks niet gezocht, althans om dat te verwezenlijken waren zij te zwak. Die dus de zoodanigen weer kiest, stelt de groote plannen, die de Keizer nog heeft, niet op den waren prijs en brengt er toe bij, dat eene partij naar het gezag grijpt, 't welk zij alleen kan vinden op de puinhoopen des Rijks.

De *Siècle*, een blad dat dezer dagen verkondigde: „de beginselen van 1789 zijn die der oppositie," haalde zich daardoor 's Keizers ongenoegen zóó op den hals, dat zijn leven nu steeds bedreigd wordt door het zwaard van *Damocles.*

Ook de Minister van Binnenlandsche Zaken heeft eene toespraak aan de kiezers gerigt, voor deze naar de stembus zullen gaan. Hij maakte daarin de candidaten der oppositie vrij zwart, en schilderde de politiek van het Ministerie met de liefelijkste kleuren en doet een beroep op hen die iets *bezitten*, op hen die *werken* en op hen die *lijden.* De keizerlijke politiek beschermt het eigendom, ondersteunt de nijvere hand en verligt de ellende.

Fraai gezegd en gewis ook niet geheel zonder effect.

De vraag, door de Ministerieele bladen gedaan: „zult gij, liberale candidaten, als Afgevaardigden uit de stembus gekomen, den eed doen van trouw aan den Keizer en van gehoorzaamheid aan de constitutie?" blijft over 't algemeen onbeantwoord.

„Dat is dus eene comedie!" roepen de Napoleonisten, maar elk is daarvan nog niet zoo geheel overtuigd. Als die candidaten eens door eene veel beteekenende meerderheid werden gekozen en dan den eed weigerden, zou het wel eens een ernstig eindigend tooneelspel kunnen worden.

Hoe 't zij — er is in Frankrijk verkiezings-woeling en het volk begint zich weder met de stembus te bemoeijen. 't Is een opmerkelijk verschijnsel en de moeite der Ministerieele bladen, der Ministers zelve, en der beambten, die gesteld zijn, om de kiezers op den Napoleontischen weg te houden, bewijst dat er g e v r e e s d wordt.

Wij voor ons gelooven niet, dat de Republikeinsche partij de zege behalen zal, want de Franschman wil aan 't hoofd zijns Lands geen man zien, die den hoogsten prijs stelt in burgerlijke deugden en zeer eenvoudige manieren. Bewegelijk als hij is, eischt hij het goud der kroon, de weelde van 't hof, 't gebries van het oorlogspaard, 't geknetter van sabels en dikwijls eene militaire revue, met al den aankleve van dien. Hij wil niet steeds in de huiskamer of in een tentje in een slatuintje zitten, en rooken daar in alle eerbaarheid zijne pijp of sigaar en keuvelen er met vrouw en kinderen. Als hij de hand van den arbeid aftrekt en vrij is, wil hij zich verzadigen in gewoel en pracht en is de politiek een gesloten boek, dan moet dat der weelde en der vermaken worden geopend, opdat er geen verveling over hem kome. Dit is zijn karakter, en dit is van zoo algemeene bekendheid, dat het ergste te vreezen is, als hij zich — verveelt. Dan denkt hij, of doet kwaad, even als de kinderen.

In Engeland geeft de Parlements-eed aanleiding tot veel geschrijf. Die eed wordt tot op dit oogenblik afgelegd: „op het waar geloof eens Christen," en dat sluit natuurlijk de Israeliten buiten. *Rothschild*, de koning der financiers, wil er echter in, en 't Lagerhuis, bezield door de liberale beginselen onzes tijds, helpt hem de deur openen. De Roomsch Catholieken hebben ook geen vrede met het formulier van den eed, 't welk eene voor den Paus krenkende uitdrukking zou hebben. Het Lagerhuis heeft echter hun verzoek tot wijziging verworpen. Hierin willen zij niet berusten, sedert de Bisschoppelijke hierarchie in Engeland gevestigd is, en de R. Catholieke partij, vereenigd en georganiseerd, als eene politieke magt optreedt, werd hare oppositie van meer ernstigen aard. Zij besloot althans, om verder met alle kracht, op de bewuste formulieren-verandering aan te dringen, en zoo hare moeite vergeefsch is, al de R. Catholieke leden van het Hoogerhuis tegen de nu door het Lagerhuis gestelde bill te doen stemmen.

Een der officieele bladen keurt dit besluit hoogelijk af en vraagt de leiders der R. Catholieke partij ernstig af, of deze dan door de verwerping van haar voorstel in 't Lagerhuis, en wel met zoo groote meerderheid, niet heeft ontdekt, dat de verbittering, door het besluit des Pausen tot herstelling der Bisschoppelijke hierarchie (in 1850 genomen) nog niet was uitgestorven?

Het brengt haar onder de aandacht, dat de tijd nog niet is gekomen, waarop de regten die zij *feitelijk* bezit, ook *formeel* kunnen worden erkend. Ook daar is de godsdienst eene bron van oneenigheid, en de hoofdoorzaak van de twisten te zoeken in de aanmatigingen der ultramontaansche partij.

De beste tijding uit Engeland is, dat de bank haar disconto eenigzins verlaagde. De schaarschte van geld brengt Europa in menige moeijelijkheid en houdt het in eene onaangename stemming.

Van Lord *Seymour* en van Zijne Koninklijke Hoogheid *Yeh*, de Chinesche Nimrod, verneemt men niets. De een houdt zich stil uit gebrek aan magt — de andere bewaart zijne krachten tegen den dag des kwaads, die nadert over de groote wateren. Zijn grootste bondgenoot zal hoogtwaarschijnlijk de *naijver* zijn, die hen bezielt, die met allerlei plannen op weg zijn naar het Hemelsche Rijk. Als toch John Bull en broeder Jonathan (Engeland en Amerika), de Franschman en de Spanjaard, de Sardinier en de Oostenrijker, de handen regt hartelijk ineen slaan om Zijne Hoogheid *Yeh* tot reden te brengen, zal er een groot wonder geschied zijn.

Of de Wetgevende Magt in Pruissen dit jaar nog eens buitengewoon zal vergaderen, is tot nu toe onbekend. Is er geld genoeg om de Staatshuishouding aan den gang te houden, dan zal men de paleizen des volks wel digt houden, te meer wijl de Regering daar in de jongste zitting veel hoorde, dat haar juist niet veel genoegen schonk.

De Keizer van Oostenrijk leeft met zijne Gemalin, na den dood van hun oudste dochtertje, zeer stil. Ook is hij misschien oververzadigd van feestgedruisch en officieele complimenten, terwijl het nimmer eindigend vragen om *dat* of *dit*, 't welk hem op zijne reis overal in de ooren klonk, hem verveelt of verontrust. Hij dacht welligt, dat de Hongaren, gedachtig aan 't geen hij in zijne Italiaansche bezittingen deed, zouden gewacht hebben op betere dingen, tot dat zijne reis geheel was afgeloopen, maar hij vergiste zich. Naauwelijks waren de eerste feestdagen voorbij of de petitien naderden zijn keizerlijk oog, en zeer eerbiedig werd gevraagd wat hij misschien zeer ongaarne geeft. Hij bedenkt zich nu in de stilte van zijn bekoorlijk lustslot Laxenburg, wat te antwoorden op al de tot hem gerigte vragen, als hij straks zijne afgebroken reis weder voortzet.

Overigens is de positie van Oostenrijk op dit oogenblik niet benijdenswaardig. Rusland heeft wrok in 't hart tegen het Rijk, dat eens met een smeekgebed kwam, edelmoedig werd geholpen en zich haastte om ondankbaar te zijn. Pruissen heeft tegen Oostenrijk tot grief, dat het geheel Duitschland belette iets ten gunste van Keizer *Nicolaas I* te doen in den jongsten oorlog. Frankrijk moet het afkeuren, dat Oostenrijk zich zoo deemoedig voor Rome bukt. Sardinie, waar vrijheid heerscht, moet strijden tegen het despotismus, dat in Oostenrijk den scepter zwaait, en Engeland, dat overal de priesterpartij bekampt, kan geene achting hebben voor een Keizer, die zijne magt deelt met den „zoogenaamden Stedehouder van Christus."

De Koning van Sardinie zond een zijner aanzienlijkste

DE VERTELLER ENZ.

DE SPELER.

Uit het dagboek van een Speelhuis-bezoeker.

Twee regenachtige dagen beletten mij, gedurende mijn verblijf te Barèges, mijne gewone wandeling te doen.

De ledigheid, verveling en nog meer het besmettelijk voorgaan van anderen, dreven mij naar de speeltafel.

Een jong officier, St. Pons genaamd, verloor zeer veel. Wij hadden *au quinze* gespeeld.

Den volgenden dag vroeg St. Pons mij revanche, hetgeen ik hem niet weigeren kon.

Hij sloeg mij een zeer hoog spel voor.

Ik antwoordde, dat ik niet gewoon was zóo hoog te spelen, maar bereid was, al hetgeen ik hem den vorigen dag afgewonnen had, op het spel te zetten.

Wij speelden twee dagen achtereen, doch het ongeluk vervolgde hem.

Dikwijls wilde ik opstaan, maar dan werd hij driftig klaagde er over en ik was gedwongen voort te gaan.

Toen wij den tweeden avond te middernacht scheidden, was hij mij 60 Louis d'or schuldig.

Hij zeide zeer koel: „Morgen, mijnheer G., zult gij uw geld ontvangen."

„Dat heeft geen haast," antwoordde ik.

Zonder te spreken vertrok hij. Zijn toestand trof mij, op zijn bleek gelaat was de wanhoop te lezen.

Ik verviel in eene sombere gedachte over dezen ongelukkigen hartstogt, die eene bron van zoo vele misdaden, zooveel onheil is.

Den volgenden morgen bragt zijn bediende mij de 60 Louis d'or.

Ik vroeg hem hoe zijn heer voer.

„Ik ben zeer ongerust over hem," zeide de oude man, „hij is niet naar bed geweest; hij heeft dezen nacht verscheidene brieven geschreven, den logementhouder betaald, en zoo even heeft hij zijne pistolen geladen. Hij heeft mij gezegd, dat hij eenige dagen op een landgoed, eenige mijlen van hier, zou gaan doorbrengen en dat hij mij hier zou achterlaten. A propos, zeide hij daarop, ik ben u nog eenig geld schuldig. Gij hebt reeds lang gewenscht een horologie te bezitten; daar hebt gij het mijne."

„Dat is echter veel meer waard, dan hetgeen gij mij schuldig zijt," antwoordde ik, „en ik kan u niet zooveel geld teruggeven."

„Behoud het," hernam hij, „ingeval ik vóór u mogt komen te overlijden. Anders zal ik het wel van uw loon afhouden."

„Mijn vriend," riep ik uit, „breng mij dadelijk bij uwen heer; ik moet hem oogenblikkelijk spreken."

„Gaarne, mijnheer, spreek gij met hem. Ik weet niet hoe het met hem is. Het eene oogenblik is hij koel en hard, en dan weder ziet hij mij met verwilderde blikken aan. Al zijn geld heeft hij met het spel verloren. Dat is zijn eenigste hartstogt; anders is hij zoo goedhartig als een kind: altijd vrolijk en opgeruimd als hij niet speelt, en zoo dapper als een leeuw. Oordeel zelf, mijnheer, hij is een van de geachtste officieren in het regement Navarre. Wij zijn hier gekomen met eene goed gevulde beurs en twee schoone paarden, die zijn vader hem geleend had. Alles is aan de speeltafel verdwenen, geld en paarden!

...gna, om er den Paus te begroeten. ...ge attentie, altijd in acht genomen, ...in de grenzen eens gekroonden broeders **Zuid**... Hier trekt zij bezondere aandacht, en zelfs in ... gen Sardinische parlement werden aan de Regering dienaangaande ophelderingen gevraagd. De Minister *Cavour* antwoordde, zoo als te denken was, dat hier niets meer dan eene hoffelijkheid was verrigt, en voegde er, tot gerust-stelling van sommigen, bij, dat er op dit oogenblik niet werd gedacht aan het sluiten van een concordaat met Rome.

Men ziet het, de leus van Koning *Victor Emmanuel* tegenover Rome is: „goede vrienden, maar elk meester in zijn eigen huis!" en 't zal hem er waarlijk niet te minder goed om gaan als hij die leus getrouw blijft. Die met Rome iets *zamen* doet, kan er verzekerd van zijn dat hij de onderliggende partij is of wordt.

De Donau-vorstendommen zijn nu de politieke twistappelen, waarnaar ieder grijpt en ze anderen toewerpt. De groote vraag is: „Wil de bevolking, dat die oorden onder één hoofd komen?" Zoo ja, is zij rijp voor een vertegenwoordigend bestuur? Oostenrijk zegt — Turkije *schreeuwt* neen, maar Rusland verklaart ja, en Frankrijk gelooft Rusland, en Engeland zal toelaten, dat Rusland en Frankrijk in dit punt hun zin krijgen. De bevolking is er thans ook verkiezings-druk, en de lijsten van kiezers, tot het benoemen van leden van den Divan, zijn overal aangeplakt. Naauwelijks waren zij gelezen of tallooze klagten stegen ten hemel, zelfs van lieden, wier namen op de lijsten waren geplaatst! Zij klaagden, om Frankrijk genoegen te doen en ten nutte van het gewenschte eenhoofdig bestuur. De Fransche *Moniteur* brengt die klagten ten gehoore van geheel Europa, maar dezer dagen stond er iemand op, die hem trachtte te overschreeuwen, en wel de *Oestt. Zeitung*, die verklaart, dat eene vereeniging der Vorstendommen slechts door een gering gedeelte der Moldavische bevolking wordt gewenscht.

De Oosteurijksche Regering wil hare legers gaarne verminderen, en de sommen, daarvoor noodig, gebruiken tot het aanleggen van openbare werken. Zij sprak hierover met Pruissen, want in dit opzigt geldt het vooral: „gij ook? of ik blijf die ik ben!" 't Is de vraag of het militaire Pruissen, waar revuën en inspectien en exercitien en groote manoeuvers aan de orde van den dag zijn, een toegenegen oor leent aan de propositie van Oostenrijk.

't Is alsof er geen Napels meer op den aardbol wordt gevonden, maar, hoe stiller hoe beter — denkt de bastonnade-commissie. Wij kunnen dat hoogwijs en nieuwsgierig en, wat het ergste is, bemoeizick Europa, wel missen. Nu en dan hoort men, dat Koning *Ferdinand* even aan de deur van het Westen klopt, maar zijne boodschap is gewoonlijk zoo onbelangrijk, zijne geloften gewoonlijk zoo onbeteekenend, dat men niet open doet.

Uit Spanje geen belangrijk nieuws?

Is *Narvaez* door een der tachtig generaals, die zich vervelen, verjaagd? Zijn de priesters de deur van het paleis uitgewezen? Is er een besluit genomen tot het aanleggen van een spoorweg-net? — vraagt gij. Neen lezers — koningin *Isabella II* is in gezegende omstandigheden. 't Is nog niet officieel aangekondigd, maar wordt onder de roos verteld en zoo weet geheel Europa het groote nieuws. Zoo iets, men moet het erkennen, is ook moeijelijk geheim te houden. Als een baker te Madrid het weet, kunnen wij het spoedig aan de eenvoudigste onzer lezeressen in het onaanzienlijkste gehucht van Drenthe brengen — gelijk wij doen bij dezen.

Men spreekt overigens te Madrid van eene versterking van het leger. Waartoe, is een raadsel.

De drukpers-wet wordt in de Cortes met veel levendigheid behandeld.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Op voordragt van den minister van kolonien, naar aanleiding van een verzoekschrift van *F. A. van Vlissingen* te Amsterdam en negen anderen, betreffende eene Europesche kolonisatie door landverhuizing in het groot van Europeanen in het algemeen en van Nederlanders in het bijzonder, en door overbrenging van behoeftigen en van misdadigers naar de bezittingen van den staat in den Indischen Archipel, met uitzondering van Java en Madura, — heeft de Koning bij besluit van den 16den dezer eene staats-commissie benoemd, om kennis te nemen van bedoeld verzoekschrift en te onderzoeken of en in hoe verre de Regering zich zou kunnen en behooren te vereenigen met de daarin ontwikkelde denkbeelden en vervatte voorstellen.

Tot voorzitter der commissie is benoemd de heer *J. J. Rochussen*, voormalig gouverneur-generaal van Ned. Indie, en tot leden, de heeren *A. L. Weddik*, voormalig gouverneur van Borneo; mr. *Æ.* baron *Mackay*, en mr. *B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis*, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; *P. Jeckel*, voormalig gouverneur der Moluksche eilanden; *F. C. Donders*, hoogleeraar in de geneeskundige wetenschappen te Utrecht; *A. J. Andresen*, voormalig militaire commandant en waarnd. resident van de Wester-afdeeling van Borneo; *J. G. A. Gallois*, voormalig resident der Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo en van Rembang; *T. J. Willer*, voormalig resident der Wester-afdeeling van Borneo en van Riouw, en *M. G. van Heel*, suiker-contractant op Java, thans verblijf houdende te 's Hage.

— In ons vorig nommer deelden wij mede, dat aan de Friesche stoomboot-reederij en diligence-onderneming van *van Gend* en *Loos* voorloopige concessie was verleend voor eene uitbreiding van het verkeer van hier op Holland. Dit geschiedde bij ministeriële resolutie van den 22sten April j.l. Doch onlangs is die concessie, op verzoek der reederij zelve, weder ingetrokken, nadat bevorens door de gehoorde autoriteiten ongunstige adviezen waren uitgebragt, dewijl men voor de dagelijksche dienst, heen en terug, slechts ééne boot in de vaart wilde brengen.

— Vrijdagavond zijn de feesten, gedurende drie dagen te 's Hage gehouden, op eene luisterrijke wijze in het lokaal van de societeit *de Vereeniging*, daartoe welwillend afgestaan, besloten. De 's Gravenhaagsche afdeeling, eerste sectie, van de Vereeniging het *Metalen Kruis*, had de feestgenooten, de verdedigers van de Citadel, uitgenoodigd ter bijwoning van een groot militair concert. Ten 8 ure vereenigden zich de tegenwoordige of vroegere krijgslieden in de groote zaal der societeit. Gedurende den geheelen avond werden er door het corps muziekanten van het regement grenadiers en jagers, onder leiding van den kapelmeester den heer *F. Dunkler*, verschillende stukken uitgevoerd. Lang bleef men in de meest opgeruimde stemming bijeen. De grootste hartelijkheid heeft onder al de aanwezigen geheerscht. Hiermede werd op eene waardige wijs de reeks van plegtigheden en feesten besloten, welke in de jongste dagen eene zoo bijzondere levendigheid aan de residentie hebben bijgezet, en welke voorzeker bij zoo velen, die daaraan deel namen, een zeer aangenamen indruk zullen achter laten, als gewijd aan herinneringen, belangrijk voor het vaderlandsch gevoel en als getuigende van den hechten band, die de lot- en strijdgenooten in dagen van beproeving blijft vereenigen en van de hartelijke belangstelling van alle Nederlanders in hetgeen den roem des Vaderlands betreft.

— Tot leden van de Ned. Herv. Synode, welke den 1 Julij zal geopend worden, zijn benoemd: *J. H. Scholten*, prof. te Leiden; *H. Bouman*, id. te Utrecht; *P. Hofstede de Groot*, id. te Groningen; *F. J. J. A. Junius*, pred. te Tiel; *H. J. Matthes*, ouderl. te Zutphen; *H. G. J. van Doesburgh*, pred. te Rotterdam; *A. W. van Campen*, id. te Opperdoes; *J. Borsius*, id. te Middelburg; *J. F. Wetter*, id. te Vreeswijk; *S. F. van Hasselt*, id. te Sneek; *J. J. Metslar*, id. te Deventer; *G. W. Sannes*, id. te Pekel-A; *J. A. van Walsum*, id te Vugcht; *R. P. Reddingius*, id. te Zweelo; *H. Vos*, ouderl. te Assen; *J. H. Gerlach*, Waalsch pred. te Middelburg; *J. Versfelt*, ouderl. te 's Hertogenbosch; *M. Spruyt*, pred. te Urmond en Guvenbicht; *W. A. van Hengel*, oud-prof. te Leiden. Onder de predikanten treft men althans een viertal aan, dat voor de eerste maal in deze hooge kerkvergadering zitting zal nemen. Naardien alle wetten en reglementen, welke in de laatste jaren zoo veel werk hebben verschaft, met 1 Julij in werking zullen komen, zoo verwacht men, dat de zittingen in dit jaar van korteren duur zullen zijn, dan in de laatste 4 à 5 jaren het geval was.

— De vermaarde Nederlandsche dwerg, *Jan Hannema*, thans 18 jaren oud, is, na eene afwezigheid van ruim 3 jaren, in het vaderland teruggekeerd. Hij heeft, onder geleide van zijne ouders, gedurende dien tijd Engeland, Frankrijk, Duitschland, Oostenrijk en Italie bezocht, alwaar hij aan de verschillende hoven, zoowel als in pantomimes op de schouwburgen, veler aandacht tot zich heeft getrokken.

— Een der veerknechts (*Jan Boot*) van Gorinchem naar Sleeuwijk met eene roeiboot overvarende, ten einde van daar personen over te brengen, had het zeldzame geluk, dat onder zijne vaart een steur van pl. m. 150 pond in zijne roeiboot sprong, waarvan de schipper zich terstond met blijdschap meester maakte.

— De glasschilderkunst is eene der takken van schoone kunsten, welke in Nederland eertijds in hoogen bloei stonden, en van de uitstekende wijze waarop zij hier beoefend werd, getuigen nog inzonderheid de fraaije glazen in de kerk te Gouda. Deze schoone kunst ging echter verloren, en ofschoon men in den laatsten tijd de beoefening daarvan weder opvatte, was men er nog niet ingeslaagd werken voort te brengen op groote schaal. Het was derhalve met genoegen, dat wij de twee zeer fraai geschilderde ramen bezigtigden, welke in de O. L. V. Kerk op de Keizersgracht te Amsterdam, onlangs zijn geplaatst. Het eene stelt voor: *Maria Boodschap*, het andere: *De Emausgangers, op het oogenblik, dat zij den Heiland herkennen.* De ramen zijn zeven Nederl. ellen hoog en bevatten het eene twee, het andere drie levensgroote figuren. Zij zijn vervaardigd in het glasschilders-etablissement van den heer *P. J. Coquenet*, te dier stede, naar de teekeningen van den heer *C. Ed. Taurel*. *Amst. Ct.*

— In de Memorie van Beantwoording, op het verslag der Tweede Kamer, ten aanzien van het wetsontwerp op 't onderwijs, leest men onder anderen dit:

„Daar de Tweede Kamer eene herziening van 't ontwerp wenschelijk keurde, is het thans aangeboden, veelzins gewijzigd ontwerp, daarvan de vrucht.

„Dat de nieuwe redactie allen zou bevredigen, stelde de Regering zich geenszins voor, maar de hooge mate van afkeuring, door eene kleine minderheid over art. 21 uitgesproken — de verklaring, dat die redactie zou gekenmerkt zijn als *vrucht* van *onopregtheid*, *misleiding* en *bedrog*, laat zij als eene liefdelooze uitspraak ter verantwoording van hen, die ze zich hebben veroorloofd en acht het beneden zich er op te antwoorden.

„*Alle* petitionarissen te vreden te stellen, was niet het doel der Regering. Zij wist, dat niet te kunnen en heeft dan ook niemand lang in *dien* waan gelaten. Zij wilde aan wezenlijke bezwaren te gemoet komen, zonder afbreuk te doen aan 't geen wenschelijk werd geacht, tot eenparige regeling van 't openbaar lager onderwijs.

„De Regering begreep, dat de Natie nog altijd prijs stelt op de gemengde school, voor kinderen van alle gezindten toegankelijk, en dus niet rustende op een positief Christelijk element.

„Een onderwijs, bezield door de hoofdwaarheden, waaromtrent alle regt geloovige Christenen het eens zijn, zoo dat alleen voor de Israëlitische kinderen afzonderlijke scholen noodig waren — de Regering gelooft niet, dat zulk eene gemengde school aan de behoeften aller Christenen zoude voldoen, en uitsluiting der Israeliten van de openbare school, acht de Regering onbestaanbaar met de grondwettige regten der Israëlitische godsdienst-belijders.

„'t Middel echter, om aan wezenlijke gemoedsbezwaren te gemoet te komen, vindt de Regering in de *bijzondere* school.

„Daardoor blijft zij in 't grondwettelijk spoor.

„Niet allen kunnen echter, tot dien waarborg, door de Grondwet, ten aanzien van het vrije onderwijs gegeven, de toevlugt nemen!

„'t Is zoo, maar hen komt de Staat welwillend te gemoet. Hij wil de ouders hulp helpen verschaffen om hen aan te bieden, wat de gemengde school niet kan geven.

„Dat denkbeeld strekt der 4e alinea van art. 21 tot grondslag.

„Op de openbare school moeten de godsdienstige begrippen van kinderen, die niet aanwezig zijn, worden geëerbiedigd, opdat de leerlingen in volgenden leeftijd zich niet van andersdenkenden verwijderen.

„Maar de vraag: „mag op eene *onvermengde* school, waar b. v. *alleen* Protestantsche kinderen onderwijs ontvangen, in den Bijbel worden gelezen?" beantwoordt de Regering niet ontkennend. Protestanten zouden ook niet kunnen eischen, dat op eene school, geheel uit Roomsch Katholieke kinderen bestaande, niets worde geleerd, dat hunne begrippen zou kunnen kwetsen.

„Alinea 4 van art. 21 dient om de ouders, die met de gemengde school, aan hunne kinderen, het openbaar onderwijs, uit gewetensbezwaren, zouden onthouden, te gemoet te komen, zonder dat de Regering daardoor hunne bezwaren regtvaardig acht, of de hoofdgedachte der wet veroordeelt.

„Overigens gelooft de Regering, dat subsidie zelden zal worden gevraagd, vooral wanneer de openbare school goed is, terwijl de vrijheid, om bijzondere scholen te openen, onderwijzers zal uitlokken, om zich te vestigen, waar zij in de godsdienstige denkwijze der ouders, een bondgenoot vinden voor hunne denkwijze.

„De Regering zal ook van de Wetgevende Magt geen subsidie vragen, die niet genoegzaam is geregtvaardigd."

Art. 21 bleef, zoools wij reeds vroeger hebben gezegd, onveranderd.

Groningen, 20 Junij. Omstreeks 1 uur heden middag kwam de luitenant-kolonel *Engelbregt* alhier met het gedecoreerde vaandel van het 7de regement terug. Eene compagnie van dat regement, met de muzijk aan het hoofd, had zich naar den straatweg buiten de Apoort begeven om dat vaandel op te wachten. Nadat het aan deze was voorgesteld en de muzijk zich had doen hooren, werd het onder een daverend gejuich van de toegevloeide menigte en militairen begroet. Daarop trok men met het vaandel naar de Groote Markt, waar al de hier aanwezige troepen waren vereenigd, alsmede de heeren officieren der schutterij, de vereeniging van de afd. Groningen van het Metalen Kruis, en directeuren van de afdeeling voormalige vrijwillige flankeur-compagnie Groninger en Franeker studenten. Nadat de troepen in een carré geformeerd waren, werd het vaandel door den heer kolonel aan den heer generaal met eenige woorden voorgesteld, waarna de generaal het vaandel onder eene gepaste toespraak, aan het regement op nieuw toewijdde, 't welk met de overige bezetting door een herhaald hoezee zijne ingenomenheid te kennen gaf met de onderscheiding aan het vaandel geschonken. De president van de vereeniging het Metalen Kruis, de heer *J. W. C.* baron *van Ittersum*, beantwoordde hierop nog in hartelijke woorden den bovengenoemden kommandant van het 7de regement.

Deze plegtigheid werd door eene aanzienlijke menigte bijgewoond. Uit vele particuliere woningen zag men heden wederom de vlaggen wapperen.

Ook te Amsterdam en te Leeuwarden is aan het vaandel bij de doorreis, door de aldaar in garnizoen liggende troepen, de verschuldige eer bewezen. Te Amsterdam werd het door eene compagnie van het 6de regement aan het station van den spoorweg afgewacht en naar het logement van den kolonel *Engelbregt* begeleid, alwaar eene eerewacht was geplaatst. Te Leeuwarden is het aan het aldaar garnizoen houdende gedeelte van het 7de regement,

---

Driemaal heeft de oude heer zijne schulden reeds betaald. Hij zal het nimmer voor de vierde maal doen. Altijd vleit mijnheer zich, dat het geluk hem weder gunstig zijn zal. Dikwijls haalt hij een latijnsch vers aan, dat zegt:

„Is 't heden slecht, 't zal morgen beter zijn."

„Laat ons gaan!" riep ik. Wij traden in de kamer van St. Pons. Hij zat slapende in eenen armstoel.

Op de tafel lagen twee brieven: een aan zijne zuster, de ander aan een officier van zijn regement.

Ontwakende, sprong hij op met de woorden: „Gelukkig wie slaapt en niet weder ontwaakt." Daarop zag hij mij verbaasd aan; ik verzocht hem alleen te mogen spreken, en hij zond zijn bediende weg.

(*Vervolg hierna.*)

De verdediging der citadel van Antwerpen in 183[illegible].

Ter gelegenheid van het feest, hetwelk onlangs te 's Gravenhage is gevierd, is het niet onbelangrijk de volgende omstandigheden in herinnering te brengen:

Engeland en Frankrijk te vergeefs bij den Koning der Nederlanden op de ontruiming der Citadel van Antwerpen, en de daarbij behoorende forten aangedrongen hebbende, rukte den 15 November 1832 een Fransch leger van 73000 man, ruim van geschut voorzien, onder bevel van den Maarschalk, graaf *Gérard*, België binnen om 5000 Nederlanders te belegeren en hun dit kasteel te ontweldigen. De grijze kommandant der Citadel, Baron *Chassé*, vaardigde eene dagorder uit welke door allen met geestdrift werd ontvangen en waarin hij met de woorden sloot, dat allen bereid moesten zijn zich met mannenmoed tot het uiterste te verdedigen.

In den nacht van den 29 November openden de Franschen hunne loopgraven en *Chassé*, die geweigerd had aan de opeisching te voldoen, liet den 30 November klokslag 12 ure het eerste kanonschot op de Franschen lossen. Onder groote hinderpalen en aanmerkelijke verliezen gelukte het den Franschen den 4 December hun vuur uit zeven batterijen te openen, welk getal den volgenden dag reeds tot 14 was aangegroeid. Van beide zijden werd het vuur sterker en werden door de onzen vele vijandelijke stukken geschut onbruikbaar geschoten.

De verjaardag van den Prins van Oranje (later Koning Willem II) den 6 December was van onze zijde door eene vreeselijke kanonnade gevierd. Driemaal werden de Franschen van het Fort Sint Laurent waar kapitein Morre het bevel voerde, afgeslagen. De luitenant Carré viel de Franschen in den rug en dreef hen op den vlugt. Vreesselijk was de verwoesting, die door het vuur der Franschen in de Citadel aangerigt werd, maar dezen moesten dit niet minder zwaar bezuren. Van dag tot dag werd het vuur moorddadiger, den 8 December brandde de groote kazerne geheel af, de citadel veranderde in een puinhoop. —

In den avond van 10 December beraamde Chassé een uitval op de vijandelijke werken. Een detachement van 60 man der tiende afdeeling onder kapitein Morre, vergezeld door de luitenants Derks en Nantsing en den luitenant der mineurs Camerling vernielden ruim 20 ellen der vijandelijke werken en maakten een zestal handmortieren onbruikbaar. Nantsing sneuvelde. Morre bekwam eene won-

op eene opzettelijk daartoe gehoudene parade van het garnizoen, voorgesteld.

Breda, 19 Junij. Op den 6en dezer had *Maria Leyten*, oud 43 jaren, wonende te Gilze. pogingen aangewend, om zich door middel van een klein mesje door insnijding aan den hals van het leven te berooven, hetwelk haar door de huisgenooten was belet en werd deze door haar toegebragte wonde door den chirurgijn *P. Loonen* aldaar verbonden; zij gaf op de vraag waar zij het mesje gelaten had, ten antwoord: „dat zit er in." Niet wel bij haar verstand zijnde, ten gevolge van vallende ziekte, hechtte men aan dat gezegde geene waarde, doch op den 17den dezer komt gezegde vrouw te overlijden en is bij het openen van haar lijk het bedoelde mesje in hare ingewanden teruggevonden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Op eene vergadering van het Protestantsche Bijbelgenootschap in Frankrijk, onlangs gehouden, verhaalde een der sprekers, de heer *Kirk*, afgevaardigde van een Bijbelgenootschap uit Noord-Amerika, onder anderen het volgende: „Te Genève heb ik het huis bezocht, waar *Voltaire* eens het bekende woord heeft uitgesproken: „In het begin der negentiende eeuw zal het Christendom van de aarde verdwenen zijn." En wilt gij nu weten, wat ik dáár vond? Het was een Bijbelmagazijn, Bijbels en nieuwe Testamenten van boven tot beneden!" Op deze wijze is de profetie van *Voltaire* te schande gemaakt.

— De *Moniteur* bevat eene proclamatie van den heer *Haussmann*, prefekt van het Seine-departement, aan de kiezers, waarin hij zegt: „Om te regeren behoeft de Keizer een gekozen onafhankelijke kamer, maar gehecht aan de bestaande instellingen. Met afgevaardigden van een anderen tijd zou men spanning en ontevredenheid te weeg brengen. Verscheidene kandidaten beijveren zich, om uwe stemmen te erlangen, met het doel om, worden zij gekozen, het hun aangeboden mandaat te weigeren. Al wie voor de regeringskandidaten stemt, draagt het zijne bij tot vergemakkelijking der uitvoering van 's Keizers groote ontwerpen. Door zijne stem te geven aan de vijandige kandidaten, volgt men een weg zonder uitgang, betreden door de mannen, die meerendeels geene sympathie voor het volk hebben; die in de uitoefening van het bewind bewijs hebben gegeven van hunne magteloosheid en zwakheid; die eindelijk niet anders dan ten koste van de rampen des Vaderlands hunne partij kunnen op het kussen brengen."

— De Fransche *Moniteur* heeft het berigt medegedeeld van de teekening van het tractaat betreffende de nieuwe Russisch-Turksche grensscheiding, waarbij tevens de kwestiën betreffende het Slangen-eiland en van de Delta van den Donau geregeld zijn, welke laatsten nog onlangs zoozeer de politiek bezig hielden.

— Men spreekt al weder van eene aanstaande ontmoeting der Keizers van Frankrijk en Rusland. De eerste vertrekt eerlang naar Plombières, alwaar hij tot den 15 Augustus zal vertoeven, om daarna, na alvorens de feesten te Parijs te hebben bijgewoond, naar Biarritz te reizen. De laatste verwacht men den 2 Julij te Wildbad in Wurtemburg, ten einde zijne moeder te bezoeken. Men zou alsdan meenen, dat de Monarchen elkander te Stuttgardt zouden zien.

ENGELAND.

Eenige dagen geleden stierf in Mone-Park een paard, dat door sir *Charles Colville* in den slag van Waterloo bereden werd en dus ten minste den ouderdom van 47 jaren bereikt heeft.

— De bekende zaak van mejufvrouw *Smith* uit Glasgow, beschuldigd van haren minnaar *l'Angellier* vergiftigd te hebben, zal binnen eenige weken te Edinburg voorkomen. Er zijn 89 getuigen, met inbegrip van de ouders, broeders en zusters, benevens de bedienden der familie. Onder de bewijsstukken behooren 200 brieven, die tusschen de beide jongelieden gewisseld werden, alsmede een dagboek door *l'Angellier* gehouden. De jonge dame behoudt hare kalmte en zelfbeheersching. Haar vader heeft zijne zaken geregeld, zijn eigendom verkocht en zal na afloop van het regtsgeding met zijn gezin Engeland verlaten.

— De Engelsche Regering heeft in het Huis der Gemeenten officieel medegedeeld, dat het hare bedoeling was, om het aantal Engelsche kruisers in de wateren van Cuba te vermeerderen. De heeren *Hamilton*, *Disraëli* en *Roebuck* hebben aan het ministerie verweten, dat het geene schadevergoeding had weten te verkrijgen voor de verliezen, door Engelsche onderdanen te Greytown geleden. Lord *Palmerston* heeft daarop geantwoord, dat de Engelsche en Fransche Regeringen niet geregtigd waren, om bedoelde schadeloosstelling van de Amerikanen te vragen.

DUITSCHLAND.

De politie te Berlijn ontwikkelt tegenwoordig eene buitengewone bedrijvigheid, waartoe het volgende aanleiding geeft. Een ter dood veroordeelde misdadiger heeft verklaringen afgelegd, welke tot de inhechtenisneming van ongeveer 50 personen geleid hebben, die zich hetzij aan diefstal, hetzij aan het helen van gestolen voorwerpen schuldig gemaakt hebben.

Dezelfde verklaringen hebben mede tot de ontdekking van een dievenhol te Frankfort aan de Oder aanleiding gegeven, bestaande in den grafkelder van eene uitgestorvene familie. Daar werden in de doodkisten, naast de half vergane beenderen, de gestolen gouden en zilveren kostbaarheden geborgen.

— Een brief uit Kopenhagen van 14 dezer meldt, dat aldaar een paar dagen te voren een spotvogel een plakkaat bij den ronden toren had aangeplakt, met het berigt, dat de komeet wegens bijzondere omstandigheden verhinderd was den volgenden dag te verschijnen. In weerwil van dit geruststellend berigt, had den 13 Junij evenwel groote ontsteltenis te Kopenhagen geheerscht; veel volks had zich in de open lucht begeven, om niet onder de instortende huizen begraven te worden en zelfs onder de beschaafde middelklasse hadden zich verscheidene familien bijelkander vereenigd, om ten minste gezamenlijk te sterven.

— Ook te Warschau had de uit de lucht gegrepene voorspelling van het vergaan der wereld door de komeet groote spanning onder de bevolking te weeg gebragt. De directeur van de sterrewacht had het gerucht moeten tegenspreken, dat op de sterrewacht, tegen eene geldelijke bijdrage, de komeet zou kunnen bezigtigd worden.

— Te Temeswar was den 13en Junij de Weener post door bijzondere omstandigheden niet op den bepaalden tijd aangekomen. Velen hielden het er voor, dat Weenen reeds door de komeet was vernield, zoodat de dagbladen en brieven vandaar niet hadden kunnen afgezonden worden; gelukkig echter kwamen zij eenige uren later aan, waardoor men omtrent het lot van Weenen gerustgesteld werd.

— Het huwelijk van den Koning van Sardinië met de prinses *Sidonia* van Saksen schijnt bepaald. In de diplomatiesche kringen wordt dit huwelijk als zeker beschouwd.

— De administratie van den spoorweg te Warschau heeft het keizerlijk spoorwegrijtuig naar Hamburg gezonden, opdat het bij de a.s. reis van Keizer *Alexander* en zijne gemalin, op de Duitsche spoorwegen kan gebezigd worden; het is echter zoo groot, dat er minstens 130 paarden noodig zijn, om het van het spoorwegstation te Hamburg naar dat van Altona te vervoeren; ook zal het geheel onmogelijk zijn, het, op welk vaartuig ook, over de Elbe te brengen, om het op de Hannoversche spoorwegen te gebruiken.

— Ingevolge de door keizer *Frans Jozeff* gedane beloften, worden voor de Protestanten in Hongarije door de Oostenr. regering statuten opgesteld, die aan de Evangelische kerk aldaar eene wettige en onafhankelijke stelling moeten verleenen. — In Beijeren openbaart zich eene beweging in 't Protestantisme; men teekent er adressen, om te vragen dat de Evangelische gemeenten op de volgende algemeene synode door genoegzame leeken, door de gemeenten gekozen, zullen worden vertegenwoordigd.

BELGIE.

Aan een braaf, onbesproken jong mensch te Antwerpen, die ter communie wenschte te gaan, werd onlangs de absolutie bij herhaling geweigerd, omdat hij had ingeteekend op de nieuwe prachtuitgave der werken van *Cats*, en als bepaalde voorwaarde tot het erlangen der absolutie gevorderd, dat de inteekening zou worden opgezegd en de reeds ontvangen afleveringen aan den biechtvader ter verbranding overhandigd.

De biechteling hield vol en liet zich de weigering welgevallen. Intusschen heeft deze handelwijze hem tot nadenken gebragt; hij leest, onderzoekt, en is voor het ultramontanisme onherroepelijk verloren.

— De jonge gemalin van den graaf *de Bourbon-Busset* zag dezer dagen van den ingang eener steenkolenmijn het ophalen der steenkolen; plotseling breekt een der touwen, wikkelt zich om het lijf der ongelukkige en slingert haar veertig voet in de diepte, waar zij geheel verpletterd werd opgenomen. Zij leefde nog slechts weinige seconden

— In den Belgischen strijd tusschen liberalen en klerikalen is weinig nieuws te vermelden, dan alleen, dat het orgaan van den bisschop van Brugge voortgaat met de liberalen aan te vallen, en zelfs belagchelijk te maken. De gemeenteraden, die zich bij adres aan den Koning hebben gewend, zijn volgens dat blad te zaamgesteld uit „*Weetnieten*, *Jocrissen* en *Arlequins*" — Alle wapenen worden dus door de klerikalen opgenomen.

TURKIJE.

De Sultan heeft voor eene zijner Sultanes een handspiegel te Parijs besteld, welke 500,000 fr. kosten zal. Deze spiegel, welke een meesterstuk van juwelierswerk is, wordt algemeen bewonderd en moet ook door de Keizerin in oogenschouw zijn genomen. Men maakt hierbij de maar al te gegronde aanmerking, dat de Sultan, die zooveel geld aan een spiegel ten koste legt, de kosten van zijn laatsten oorlog niet kan betalen en maar al te zeer overtuigd is van den wanhopigen toestand der Turksche financiën.

— De Sultan heeft zijne reis moeten uitstellen, omdat de kinderziekte in den keizerlijken harem is uitgebroken. Een zijner kinderen is er aan gestorven en eene zijner dochters, die op het punt staat te trouwen, ligt er zwaar ziek aan.

— De plannen, om ijzeren spoorwegen in Turkijë aan te leggen, schijnen hetzelfde lot te treffen als het plan voor eene Bank. Zij worden gemaakt, — de wegen worden opgenomen en bepaald, de koncessiën gegeven, en — niet uitgevoerd. Zoo is het gegaan met het door een Engelsch genootschap gemaakt plan van een spoorweg van Rutschuk naar Enos en van Rutschuk naar Varna, en zoo gaat het helaas ook met de overige lijnen.

ASSEN, 23 Junij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 22 Junij. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. 64 percent. Dito 4 pCt. $96\frac{13}{16}$ percent. *Rusland* bij Hope en comp. 1798 en 1816 5 pCt. $105\frac{1}{4}$ percent. *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 89 percent.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger: op het Najaar f 519-„. — Raapolie williger: op zes weken f 53-„. — 129 ponds nieuwe witbonte Poolsche Tarwe f 420-„. — 122 ponds Pruissische Rogge f 238-„. — 117 ponds Holsteinsche Boekweit f 275-„. — Graanprijzen hooger.

Tot binnenlandsche leden van de Ned. Maatschappij van letterkunde zijn o. a. verkozen de heeren *J. J. A. Goeverneur* te Groningen en dr. *J. A. Holwerda*, Herv. predikant te Gorinchem.

— Te Meppel heeft eene collecte voor de godsdienstige en zedelijke belangen van Schoonoord, opgebragt *f* 53 91.

— Wij hebben in der tijd melding gemaakt van de omstandigheid, dat in het onderkiesdistrict Beilen, bij de eerste stemming voor een lid van de Prov. Staten van dit gewest, ter vervanging van wijlen den heer Mr. *J. Tonckens*, bij ontstentenis van de stembus, van eene oude theebus is gebruik gemaakt. Van eene geachte zijde wordt ons ten dezen nog het volgende medegedeeld: namelijk, dat de burgemeester het stembureau niet presideerde, maar afwezig was, dat die betrekking door een lid van den raad werd waargenomen, en dat hoofdzakelijk de oorzaak van het gebeurde daarin ligt, dat de jongste wethouder bij de laatste stemming ten vorige jare, de bus had overgebragt, maar niet mede terug genomen, in den waan zijnde, dat het hoofdbureau de bussen na de lediging terugzond.

— Gelijk men weet, is de leening van *f* 22.000, door het bestuur dezer gemeente in der tijd tegen eene rente van 4 pct. uitgeschreven, niet volgeteekend, en heeft de Raad daarop besloten, deze leening op nieuw uit te schrijven, doch thans tegen eene rente van $4\frac{1}{2}$ pct. Gisteren morgen om negen uur werd de leening opengesteld, en drie minuten daarna was reeds voor *f* 13.000 meer ingeschreven dan er benoodigd was.

* **Annerveensche Kanaal, 19 Junij.** Gisteren had alhier het rigten van den molen van den heer *B. Hubbeling* van Spijkerboor plaats, en is alles in de beste orde afgeloopen.

Wij weten niet, wat wij bij dezen het meest moeten bewonderen, de nette sluiting der stijlen en gebindten, of de ferme directie van den mr. molenmaker *de Haan*, van Veendam.

's Middags was er open tafel; twee der nog niet geplaatste stijlen dienden tot zittingen, terwijl een derde, tusschen beide geplaatst, tot tafel diende, waaraan p. m. 40 a 45 menschen aanzaten; de heer *Hubbeling* zat aan 't boveneinde, die niet naliet, zijne gasten gedurig tot eten aan te moedigen, terwijl intusschen vrolijke scherts de spijze kruidde.

Deze molen, bestemd tot een rogge en pelmolen, moge niet alleen deze plaats versieren, maar ook den heer *Hubbeling* schadeloos stellen door een ruim debiet.

* **Oosterhesselen, 18 Junij.** De voor eenige weken nieuw gebouwde koorn- en pelmolen alhier was bijna eene prooi der vlammen geworden. Gelukkig dat de brand nog bij tijds door den molenaar ontdekt werd. — De nachtvorst heeft hier aanmerkelijke schade veroorzaakt. De veenboekweit is geheel en al weg, zoodat de ingezetenen druk bezig zijn, om dezelve te herzaaijen. Aardappelen en boonen zijn bij velen tot aan den grond afgevroren. De laatsten is men bezig op nieuw te pooten.

* **Coevorden, 20 Junij.** Gisteren na de middag

---

de in de dij, doorgaande tot in den buik, waaraan hij twee dagen daarna overleed. Zijne kameraden zwoeren zijn dood te zullen wreken en hielden woord. Pieter Morre had reeds op de velden van Waterloo het teeken der Militaire Wilemsorde verdiend.

De vijand maakte intusschen aanmerkelijke vorderingen en rigtte werken aan waardoor de grachten van de Citadel leègliepen. In den nacht van 11 December onderscheiden de Majoor Voet en de Korporaal Hendrik van Leuven zich in het bijzonder, door hunne koelbloedigheid onder een moordadig vuur in het bespieden van de bewegingen der vijanden. De 12 December was verschrikkelijk, vooral door het wederzijds werpen van bommen en grenaten. De kapitein van Onzelen werd door een grenaat van de grootste soort letterlijk in tweeën geschoten. Gedurende den nacht ondermijnde de vijand den muur van St. Laurent en in den nacht van 13 op 14 December, deed hij ook, begunstigd door een vreesselijk vuur in de escarpe-muur van St. Laurent drie mijnen springen; eene tweede uitbarsting volgde een uur later en nu werd de bres bestormd, die door de geringe bezetting niet kon verdedigd worden.

De luitenant Broers, een sergeant en 56 man werden gevangen gemaakt en eenig geschut ging verloren. De vrijwilliger Goose Morre, van Amersfoort, die onverschrokken op zijnen post was gebleven, werd zoo jammerlijk verminkt, dat hij zijnen regterarm en zijne linkerhand verloor, en verscheidene bajonetsteken bekwam.

Het verdient wel opgemerk te worden, dat deze moedige krijgsman tot de familie van onzen onsterfelijken van Speijk behoorde, en hij later de gedenkzuil van zijnen vereeuwigden bloedverwant in de Nieuwe Kerk te Amsterdam ziende, op weemoedigen toon uitriep: „een ander gedeelte van zijn stoffelijk overschot ligt in de Schelde, mijn regterarm en mijne linkerhand liggen achter Antwerpen; doch dat is niets! Het is voor Vorst en Vaderland!"

Nadat de Franschen het Fort St. Laurent overmeesterd hadden, rigtten de onzen van de Citadel een geweldig vuur daartegen, maar de vijanden hadden er zich spoedig zoo vast in genesteld, dat men hen van daar niet kon verdrijven. De Franschen gingen met hunne werken voort; zij wilden den 18 December het ravelijn Hulppoort, even als St. Laurent door een overgang in de gracht nemen, doch zij vonden daar den kapitein van Krieken, die door Napoleon reeds met het teeken van 't legioen van eer versierd, van Chassé de order bekomen had, dit ravelijn tot den laatsten man toe te verdedigen. Toen hij zijne vermoeide soldaten niet dan met moeite aan het vuren konde houden, ontblootte hij zich de borst en riep uit: „steekt mij liever dood! liever wil ik onder ulieden sterven, dan het ravelijn lafhartig overgeven." Die woorden maakten een onbeschrijfelijken indruk op zijne soldaten, en de Franschen, die hier in dezen nacht 19000 patronen verschoten hadden, werden teruggeslagen. Diezelfden namiddag drong een vijandelijke bom in een hol van het ravelijn Hoofdwacht waarin zich 10 flankeurs van de 10e afdeeling bevonden en vermorzelde de meesten hunner, terwijl de anderen aan hunne wonden stierven.

De vijanden bleven het kasteel allerhevigst bestoken; herhaalde malen werd de Hollandsche vlag afgeschoten, doch altijd weder dadelijk geheschen. De Citadel was niets meer dan een warklomp van puin en asch, doch niets kon den moed der onzen aan het wankelen brengen.

waren eenige landbouwers te Steenwijksmoer (onder deze gemeente) bezig met veenbranden. Spoedig lag dan ook het tot branden bestemde veen in asch; doch door de buitengewone droogte en felle oostewind, kon men het vuur geen meester worden, en deelde zich dit aan de naastbijgelegene veenen en eindelijk ook aan de te veld staande turf mede; en hoewel door de menigte eigenaren al het mogelijke tot blussching werd in 't werk gesteld, poogt men tot op dit oogenblik te vergeefs, het vuur te stuiten, en weet men nog niet waar het zal ophouden. Ooggetuigen verklaren, dat het schijnt, als ware al het veld en veen met buskruid bestrooit, zoo fel en spoedig brandt alles weg. Naar men verneemt hebben op meerdere plaatsen dergelijke veenbranden plaats.

* Zekere W. O. te Emlenkamp (Hannover) was den 17 dezer bezig eenig werk in de schuur te verrigten en had het ongeluk van eenen vrij hoog liggenden balk naar beneden te storten. Erg bezeerd zijnde, werd onmiddelijk geneeskundige hulp ingeroepen, doch vruchteloos, daar de lijder den volgenden dag aan de bekomene wonden is bezweken, vrouw en kinderen in armoedige omstandigheden achterlatende.

* **Hoogersmilde, 22 Junij.** Men is hier begonnen in de hooilanden het gras te maaijen, maar het valt niet mede; want ook het hooiland heeft veel door de droogte geleden, en vooral ook door de koude in 't laatst van April en 't begin van Mei. Ook is hier gebrek aan weide voor 't vee, daar bijna al het weideland een rosachtig aanzien heeft.

De bouwakkers verlangen evenzeer naar regen; de laat gezaaide gerst en haver staat te kwijnen uit gebrek aan vocht.

De boekweit, zoowel op zand als veen, heeft zeer veel door de nachtvorsten geleden. Sommige akkers, die geheel zwart gevroren waren, zijn op nieuw gezaaid. Maar dit zaad kan door de droogte ook niet opkomen, — een en ander doet ons zeer naar regen verlangen.

Beilen, 18 Junij. Op de gisteren alhier gehoudene jaarmarkt, waren aangebragt 380 koeijen, die hebben opgebragt van f 50 „ tot f 150 „; 45 oude en 797 jonge varkens, de eersten zijn verkocht voor f 25 „ tot f 45 „, de tweeden van f 6 „ tot f 14 „; voorts 13 geiten en 2 schapen. De handel in rundvee was willig, die in varkens traag, zoo dat een groot gedeelte onverkocht is gebleven.

* **Gieten, 22 Junij.** Eergisteren is alhier de aangekondigde harddraverij in de beste orde afgeloopen; acht paarden dongen naar prijs en premie; de prijs is behaald door den zwarten ruin, *de vlugge* genaamd, toebehoorende aan de wed. *A. J. Mulder* te Veendam, bereden door deszelfs zoon, en de premie door den zwarten ruin, *Fokkelina* genaamd, toebehoorende aan *E. J. Slim* te Wildervank, bereden door den eigenaar.

* **Roswinkel, 21 Junij.** Men verneemt, dat op zondag e.k. ter dezer plaatse vergadering zal worden gehouden van de Afdeeling *Klassis Koevorden* van 't Nederl. Zendelinggenootschap. Ds *Hugenholtz* te Emmen zal des namiddags om half drie als spreker optreden en de openlijke opwekkingsrede houden. Daarna vergadering der leden in het gemeentehuis.

Oosterwolde, 21 Junij. Heden middag begaven twee werklieden van den heer *D. Visser*, Mr. goud- en zilversmid alhier, zich te water, in de onmiddelijke nabijheid van het dorp, om zich te baden. Zij schijnen in eene diepte te zijn geraakt, althans op het geroep van hulp schieten de in de nabijheid zijnde personen toe en gelukte het aan *J. A. D.* de een, echtgenoot en vader van 2 kinderen, dadelijk te redden; doch de andere was in de diepte verdwenen, en er verliepen eenige oogenblikken eer men ook dezen kon boven halen. Geen spoor van leven vertoonde zich meer, en ook alle met den meesten ijver aangewende pogingen van den geneesheer Dr. *A. L. v. d. Sluis* bleven vruchteloos; hij was een lijk. Deze ongeveer twintigjarige jongeling laat eene diep bedroefde familie en vele treurende vrienden na, daar hij algemeen geacht en bemind was.

Wederom een bewijs hoe gevaarlijk het zoogenaamde baden kan zijn, en hoe noodzakelijk het is, daarbij met de meeste behoedzaamheid te werk te gaan.

* **Oude Pekela, 21 Junij.** Gisteren avond heeft de landbouwer *Willem Meems* te Blijham, bij het in 't land brengen der paarden, zich met een geweer doodgeschoten; huisselijke oneenigheid wordt als de aanleidende oorzaak opgegeven. -- Heden wierd *Hindrik Fransen*, oorspronkelijk Roomsch-Catholiek en geboren in Oost-Friesland, doch sedert een paar zomers als timmermansknecht hier werkzaam, na op laatstleden vrijdag, ten overstaan van den Kerkenraad, op eene zeer voldoende wijze belijdenis des geloofs te hebben afgelegd, als lid der Hervormde Kerk op eene plegtige wijze bevestigd. Tevens diene als bewijs van de edele gevoelens van dezen persoon, dat hij zijn kostgeld, om zoo mogelijk de achteruitgang van zijn' huisbaas te voorkomen, wijl deze door ziekelijkheid belet wordt zijn handwerk uit te oefenen, eigenwillig tot vijf gulden per week heeft verhoogd.

* **Sleen, 19 Junij.** Als eene nooit gehoorde prijs van Drentsch vee is vermeldenswaard, dat in deze week geboden is voor eene kalfdragende koe, aan *H. en J. Marissen* te Diphoorn toebehoorende, f 240-„; doch het schoone dier is voor die som geweigerd; het is gepasseerde jaar op de algemeene tentoonstelling van vee te Emmen ten toon gesteld, doch is niet bekroond.

f 38.40. Al de werken *f* 6.00.

OVER HET ONDERWIJS EN DE OPVOEDING,

VAN ***H. PESTALOZZI,***

naar het Hoogduitsch bewerkt, onder opzigt van P. J. PRINSEN, Directeur en Onderwijzer van het Koninklijk Instituut tot aankweeking van School-Onderwijzers te Haarlem; 8 Deelen, beslaande te zamen 4579 roijaal 8o. bladzijden, of gelijk aan 20 gewone Boekdeelen, worden

in plaats van *f* 38.40 voor slechts *f* 6.00 afgeleverd.

Wij zullen van de honderdvoudige aanprijzende recensiën van dit zoo belangrijk Werk niet gewagen, maar alleen opmerken, dat ieder Gemeentebestuur voor Stads-of Dorpsbibliotheek, ieder Predikant, Schoolonderwijzer, Kweekeling, ja, ieder particulier, die prijs stelt op onderwijs, opvoeding, beschaving en vooruitgang, in de zedelijke verpligting is van deze gelegenheid gebruik te maken, om voor zulk een *nietigen* prijs een zoo *degelijk* Werk aan te schaffen.

Op 80jarigen leeftijd,

deel 8, bladzijde 193, zegt de Schrijver:

„Ik heb sinds eene halve eeuw met eene onvermoeide inspanning gestreefd, om de middelen van het volks-onderwijs, zooveel mij mogelijk was, te vereenvoudigen, en het mijne bijgebragt, om die middelen tot den gang, dien de natuur in de ontwikkeling en volmaking van de vermogens der menschelijke natuur zelve gaat, nader te brengen. Ik heb gedurende dezen geheelen tijd met eenen brandenden ijver ter bereiking van dit *doel mijne* krachten ingespannen enz."

De aflevering geschiedt niet anders dan à contant, bij GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht 76/78/80. — Afzonderlijke Deelen per stuk *f* 1.

* In de jongst gehoudene vergadering van den Raad dezer gemeente is met algemeene stemmen tot secretaris benoemd de heer *Willem Boelken* te Diphoorn, in plaats van deszelfs vader, den heer *Johannes Boelken*, die voor deze betrekking heeft bedankt.

* **Meppel, 22 Junij.** In het laatst der vorige week is het nut der zwemkunst weder voldoende gebleken. De knecht van den hier wonenden schipper *H. Meiboom* stortte op de terugreis van Amsterdam door een rukwind in volle zee. Het vaartuig met kracht voortzeilende, wierp men van hetzelve den ongelukkige een lang touw toe, doch te vergeefs, hij kon het touw niet bereiken.

Het vaartuig werd daarna op hem gewend, toen men het geluk had zoo nabij hem te komen, dat men hem met een schippershoom in zijne kleederen haakte, doch welke poging wederom mislukte, doordien zijne kleederen uitscheurden. Daarop verloor hij bijna den moed, want hij zeide: „nu is 't mis," doch hield zich door zwemmen nog altoos boven. Daarop werd hem wederom van het vaartuig een touw toegeworpen, hetwelk hij gelukkig vasthield, en zoo redde men het veege leven van dezen zich reeds eene prooi der golven wanenden man en vader.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER HENDERIKA LUSSINGH WIGCHERING, geliefde Echtgenoote van

J. MEURSING.

Nieuw Buinen den 18 Junij 1857.
Eenige kennisgeving.

Getrouwd:

H. HAZEWINKEL,
Med. doctor te Borger
en
H. E. R. PELINCK.

Koevorden den 18 Junij 1857.

ZANGFEEST

VAN DE

ZANGVEREENIGING

WESTERKWARTIER,

onder begeleiding en afwisseling van **MUZIJK**, op WOENSDAG den 1 Julij 1857, in de TENT te Leek. Aanvang te 3 uur.

Namens het Bestuur,
P. DIJKSTERHUIS,
Secretaris.

NB. Voor paarden en rijtuigen is goede gelegenheid op het land bij de Tent.

ATTENTIE.

De ondergeteekende maakt bij deze het geëerde publiek bekend, dat hij zich alhier als ***KLEERMAKER*** heeft gevestigd ten huize van H. C. WINTERS, in wijk A no. 561; beloovende eene prompte en civiele behandeling, verzoekende gunst en recommandatie.

Assen den 22 Junij 1857.

J. TROMPETTER.

ER WORDT GEVRAAGD,

om dadelijk in dienst te treden, een **MOLENAARSKNECHT**, zijn werk grondig verstaande, kunnende op een ***goed salaris*** rekenen; adres, doch liefst in persoon, bij H. KLOOTS te Zuidlaren.

BURGERLIJKE STAND.

Peize, 1—31 Mei. Geh.: Berend Gunster en Geertien Doeleus; Arend Lodewijks en Jantien Kosters; Bareld Tolner en Femmegien Holt; Berend Hagenauw en Grietien Talens; Martinus Venema en Zwaantien Wilkens. Geb.: Berend Bathoorn; Zwaantje Ottens; Hindrikje Scharing; Zwaantje Kosters. — Overl.: Johanna Tietema, Grietje Lodewijks; Zwaantje Gelling; Aaltje Tietema, Jannes Ensing.

Smilde, 14 21 Junij. Bev.: H. Winters geb. Veldhuis, van d.; E. Boontra geb. Rijkles, van z.; L. Witvoet geb. de Vries, van d. en z. — Overl.: geene.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 Junij. TARWE door hoogere eischen met kleinen handel; 128 ℔ nieuwe bonte Poolsche f 405; 126 ℔ oude Nassau f 350; 119 ℔ Friesche f 290 aan de Zaan; 120 ℔ roode dito f 285. -- ROGGE weinig ter veil, gedroogde bij partij iets hooger verkocht, ongedroogde bij gerijven verkocht en bij partij hooger gehouden; 119 ℔ Archangel f 233; 117, 120 ℔ Petersburg f 223, 232; 116 ℔ Donau f 210; 116 ℔ Inlandsche f 210. — GARST hooger verkocht; 111 ℔ Pommer f 223; 100 ℔ geringe Deensche f 170. — HAVER bij kleinigheden tot vorige prijzen verkocht en bij partij hooger gehouden. — BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD hooger betaald; op 9 v. Olie in Sept., Oct. en Nov £ 86, April £ $86\frac{1}{2}$. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE dadelijk wel zoo aangenaam, op levering williger; op 6w. f $52\frac{1}{2}$; Vliegend f $51\frac{1}{4}$; 1o. Sept. f 50, $\frac{1}{2}$; Oct. $49\frac{3}{4}$, $50\frac{3}{8}$; Nov. f $49\frac{3}{4}$, $50\frac{1}{4}$; Dec. f $49\frac{3}{4}$, $50\frac{1}{8}$; Mei f 50. — LIJNOLIE dadelijk wel zoo aangenaam, op levering niet williger; op 6w. f 46; Vliegend f $44\frac{3}{4}$, 45; Najaar f $44\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$. — HENNEPOLIE op 6w f $51\frac{1}{4}$; Vliegend f 50 — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 84 a 88. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 10 a f 14.

SCHIEDAM, 18 Junij. MOUTWIJN f $18\frac{3}{4}$ per vat contant, en ook tot deze verhooging met weinig verkoopers. -- JENEVER 100 pct. Amst. proef f $22\frac{3}{4}$ a $23\frac{1}{4}$ per vat contant.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 1857.

	pct.	19 Junij.	20 Junij.
Nederl. W. S.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{7}{8}$	$63\frac{15}{16}$
„ „	3	$76\frac{7}{8}$	77
„ „	4	$96\frac{15}{16}$	$96\frac{15}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$		
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$159\frac{1}{2}$	$159\frac{3}{4}$
O. I. Leening	4	96	
Aand H.Spw.			
Aand.R.Spw.	$4\frac{1}{2}$		101
Ned. B.			
Maats.Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	$105\frac{1}{8}$	$105\frac{1}{8}$
Dito 1831/33	5	$95\frac{1}{2}$	
Cert. 1840	4	88	$88\frac{1}{4}$
» Stieglitz	4	$87\frac{3}{4}$	$87\frac{7}{8}$
Cert. v. Ass.	6	66	
Polen,			
Aand. fl. 500	*f*	$157\frac{1}{4}$	$157\frac{1}{4}$
Obl.	4	81	$81\frac{1}{2}$

	pct.	19 Junij.	20 Junij.
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{4}$	$25\frac{13}{16}$	$25\frac{3}{4}$
Obligatien	3	$42\frac{3}{4}$	$42\frac{7}{8}$
Binnenl.	3	$38\frac{5}{8}$	$38\frac{11}{16}$
Amortisable			$5\frac{5}{8}$
Bewijz Coup.		$6\frac{5}{8}$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	79	$79\frac{7}{8}$
» »	4	63	
» Metal.	5	$77\frac{1}{2}$	$77\frac{1}{2}$
» » N.	5		
» Nation.	5	$78\frac{3}{4}$	$78\frac{13}{16}$
» »	$2\frac{1}{2}$	40	40
Belgie, Cert.	$2\frac{1}{2}$		
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{16}$	
Portug., Obl.	3	$46\frac{1}{4}$	$46\frac{1}{4}$
Brazilien	5	$98\frac{3}{4}$	$98\frac{7}{8}$
Weener aandeelen	4	325	325

19 Junij. Met uitzondering van Russische fondsen, waarvan de te Petersburg betaalbare flaauwer waren, verschilde de markt overigens weinig met gisteren.

20 Junij. Stille beurs.

Op 20 December beproefden de Franschen voor de derde maal, doch te vergeefs, het ravelijn Hulppoort te nemen.

Op 21 December werd hun kanonvuur nog heviger en wierpen zij bommen, zoo men zegt elk van 500 pd. zwaarte, uit het beruchte Belgische monstermortier, waarvan er een door den ringmuur van het groote kruidmagazijn sloeg, waarin zich minstens 40000 pd. kruid bevond. Die bom borst gelukkig zonder veel schade te doen anders ware de geheele Citadel welligt in de lucht gevlogen. Het vuur was in de laatste dagen van beide kanten zoo hevig dat soms 1800 bommen te gelijkertijd de lucht doorkliefden. Kolonel de Gumoëns, een Zwitzer in Hollandsche dienst, ontving negen wonden door een kogel, die het rad van eene affuit verbrijzelde, waarbij hij zich bevond. Die brave krijgsman stierf weinige dagen later.

Den 23 December verhief zich het kanongebulder met vernieuwde woede, waarop door de onzen de witte vlag uitgestoken werd. De gansche dag werd met onderhandelen gesleten, tot dat eindelijk 's avonds half elf ure de onderhandeling tot stand kwam. Het laatste schot van onze zijde kostte den vijand een artillerie-kapitein, terwijl een hunner officieren den arm verloor en twee soldaten gekwetst werden. Nederlanders en Franschen juichten beide dat het bloedvergieten een einde had genomen, want tusschen beide volken heerschte geen haat. De Franschen gaven tabak, ververschingen, levensmiddelen, kortom alles wat zij geven konden aan de onzen, dansten in de rondte en dronken met de Hollanders. Zij sloegen de Belgische officieren, die ook eens wilden komen zien, hoe het er in de Citadel uitzag, maar die zich gedurende het beleg niet voor de Citadel gewaagd hadden, met de kolven hunner geweren terug.

's Avonds viel een Fransch kapitein van de borstwering in de gracht en zou stellig in de modder gestikt zijn, indien de Hollandsche flankeur Evers niet toegeschoten ware. Hij verweet den Franschen, dat niemand hunner den moed had hunnen kapitein te redden; geen gehoor vindende, stortte hij zich in de vestinggracht, greep den verstikkenden Franschman, doorwaadde de geheele gracht in de breedte en bragt hem behouden terug. Evers weigerde iedere geldelijke belooning, zelfs die van den zoon van Louis Philippe, den Hertog van Nemours, met de woorden: „Een Hollandsch soldaat laat zich daarvoor niet met goud betalen."

De Maarschalk Gérard, de Fransche Prinsen en Generaals kwamen op den 24 December den Generaal Chassé een bezoek brengen; zij traden van schrik terug toen zij de verwoesting der Citadel van nabij beschouwden en Gérard verklaarde, dat indien deze post aan hem ware toevertrouwd geweest, hij reeds vier dagen vroeger onderhandeld had.

Naar evenredigheid der hevige belegering, was ons verlies evenwel gering; de bezetting telde op 23 December slechts 90 dooden en 349 gekwetsten, van welke later nog een groot aantal in de hospitalen te Antwerpen stierven. De Franschen hadden 3700 man dooden en vermisten, en 7000 gekwetsten.

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.